

Regeringskansliet, Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet

Begäran om yttrande över delbetänkande Vissa förändringar i jaktlagstiftningen SOU 2025:32, ert diarienummer LI2025/00742

Sammanfattning

Länsstyrelsen anser att utredningen är väl genomförd och kan tillstyrka de flesta av de föreslagna författningsändringarna. Det finns dock förslag som Länsstyrelsen avstyrker.

Länsstyrelsen avstyrker förslaget om förenkling av skyddsjakt efter klövvilt och vissa andra däggdjur. Länsstyrelsen anser bland annat att allt för generösa möjligheter till skyddsjakt riskerar att underminera den planerade förvaltningen. Länsstyrelsen menar att en fungerande långsiktigt planerad viltförvaltning är nödvändig för att minska viltskador över tid i ett landskapsperspektiv.

Länsstyrelsen menar att implementering av ett nytt system för finansiering av flerartsförvaltning inte är lämpligt innan en modell för flerartsförvaltning är konkretiserad och system för fördelning av medel är fastställt. Vidare ställer sig Länsstyrelsen frågande till om förvaltningen som bidrar med samhällsnyttor fullt ut ska bekostats av jägarkollektivet.

Författningsförslag

Nedan kommenteras de författningsförslag som Länsstyrelsen vill lägga extra vikt vid.

Författningsförslag som inte kommenteras särskilt har Länsstyrelsen inga synpunkter på.

1.1 Förslag till lag om ändring i jaktlagen (1987:259)

9 a §

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. Problemet att finna lagstöd för att spåra och avliva vilt som uppenbart lider aktualiseras med jämna mellanrum. Länsstyrelsen anser föreslagen lydelse är väl avvägd. Länsstyrelsen delar bedömningen att enbart jakträttshavare bör ha rätt att spåra sådant vilt som kan antas vara så skadat eller i ett sådant tillstånd att det bör avlivas av djurskyddsskäl.

12 §

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. Länsstyrelsen har fattat beslut om föreskrifter som ligger i linje med det förslag som presenteras. Dock är presenterat förslag mer långtgående då det tillåter att jakt på allmänt vatten bedrivs även av EU- och EES-medborgare.

Vid arbete med länets föreskrifter gällande jakt på allmänt vatten har det framkommit att återrapporeringen av jaktresultat generellt verkar vara låg vid jakt på allmänt vatten. Detta leder till en osäkerhet i bedömningen av jaktens nuvarande omfattning. Tillståndsprövningen är idag belagd med en förhållandevis hög avgift. Denna avgift har säkerligen en begränsande effekt på antalet jägare. Hur mycket jakten kommer att öka till följd av att avgiften tas bort är svårbedömt.

Länsstyrelsen ser även en möjlig risk för överutnyttjande av jaktbart vilt och/eller ökande störning i samband med jaktturism.

Sammantaget anser Länsstyrelsen att finns osäkerheter i bedömningen av både jaktens nuvarande och framtida omfattning. Länsstyrelsen menar att förslaget skulle kunna leda till en utökning av jakten som riskerar att störa både de arter som jagas och andra känsliga arter. Av denna anledning anser Länsstyrelsen att det är av yttersta vikt att länsstyrelserna på ett enkelt sätt får ta del av antalet anmälda jägare. Vidare anser länsstyrelsen att jakten ska förenas med krav på återrapporering.

24 §

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. Länsstyrelsen anser att förslaget är helt nödvändigt för att kunna utveckla vargförvaltningen i den riktning som regeringen önskar. Utan lagstöd för att fånga, märka och undersöka varg är genetisk förstärkning genom flytt av varg omöjlig.

41 §

Länsstyrelsen avstyrker förslaget till dess att en ordentlig utredning gällande finansiering av framför allt klövviltsförvaltningen genomförts. Länsstyrelsen utvecklar sitt ställningstagande ytterligare under berörda paragrafer i jaktförordningen.

42 §

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. Länsstyrelsen anser att Kustbevakningen är väl lämpad att utföra uppgiften.

1.4 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

40 kap. 7 f §

Länsstyrelsen anser att sekretessen bör utökas och röra samtliga stora rovdjur. Att det hittills varit i ärenden kopplade till varg där inblandade utsatts för hot om våld eller trakasserier utesluter inte att personer inblandade i ärenden rörande andra stora rovdjur kommer att drabbas. Även jakt efter lodjur är ett polariserat ämne där hot om våld förekommer. Lodjursjakten har sällan samma grad av organisation som vargjakten vilket gör att enskilda jägare inte har samma stöd att finna från exempelvis jägarorganisationer. I samband med licensjakter efter varg har polisen möjlighet att arbeta förebyggande med till exempel informationsinsamling för att förebygga brott. Samarbete mellan polis, länsstyrelse och jaktledning gör att man vet både var och när jakten ska genomföras. Polisiärt stöd finns ofta relativt nära vid händelse av hotfulla situationer. Vid jakt efter lodjur saknas denna möjlighet vilket kan göra enskilda mer utsatta.

När det gäller jakt finns med stor sannolikhet ett relativt stort överlapp mellan de som jagar de olika rovdjuren. Detta skulle kunna utnyttjas genom att begära ut uppgifter gällande jakt efter lodjur för att nå personer som bedriver jakt efter varg.

1.5 Förslag till förordning om ändring i jaktförordningen (1987:905)

23 a §

Länsstyrelsen vill påpeka att jakt efter fåglar för att förhindra skada på "annan egendom" strider mot Europaparlamentets och rådets

direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar. Detta då "annan egendom" ej finns uppräknad som skäl att ge undantag enligt artikel 9.1a.

23 b §

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. Länsstyrelsen anser att förslaget kommer att vara till hjälp i de fall stora rovdjur behöver avlivas. Länsstyrelsen har vid minst två tillfällen erfarit att allmänheten inte vågat utnyttja möjligheten att avliva stora rovdjur (varg) med stöd av 40c § jaktförordningen. Möjlighet att fatta beslut om skyddsjakt av djurskyddsskäl kommer att minska lidandet för skadade eller sjuka stora rovdjur.

28 d §

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. Länsstyrelsen anser det mycket viktigt att även rovdjur påskjutna med stöd av 28–28 §§ ska anmälas. Länsstyrelsen behöver i förvaltningen ha kännedom om skadade möjligen döda rovdjur. Anmälningsskyldigheten ger även skytten en trygghet om dött rovdjur med skottskador senare påträffas. Då kan förhoppningsvis illegal jakt uteslutas om rapport om påskjutet djur inkommit sedan tidigare.

29 a §

Länsstyrelsen avstyrker förslaget. Länsstyrelsen är fullt medveten om de skador som växande stammar av klövvilt kan medföra och inser att det kan innebära stora utmaningar för framför allt jord- och skogsbruk. Länsstyrelsen anser dock att föreslagen lydelse är allt för långtgående och bland annat riskerar att försvåra den planerade förvaltningen av älg och kronhjort.

Länsstyrelsen ser en potentiell konflikt mellan de som söker skyddsjakt och skötselområden för älg och kronhjort. Utökade möjligheter till skyddsjakt medför en risk att en större andel djur faller på skyddsjakt. Då det finns en osäkerhet i var skyddsjakt kommer att bedrivas riskerar detta att försvåra den planerade förvaltningen och därmed skötselområdenas arbete. Utökade möjligheter till skyddsjakt riskerar även att minska intresset för att delta i långsiktig förvaltning av klövviltet. Långsiktig planerad förvaltning är avgörande för att minska risken för skador över större områden i ett landskapsperspektiv. Länsstyrelsen ser även en risk att beslut om skyddsjakt i större utsträckning skulle överklagas av förvaltnings- eller skötselområden.

Antalet ansökningar om skyddsjakt efter de arter som berörs av förändringen är i dagsläget få inom länet. Risken är, som utredaren skriver, att ansökningarna skulle öka med ett lägre ställt krav på skada. Detta skulle leda till en ökad arbetsbelastning och kräva mer resurser. Att ett lägre ställt krav på skada per automatik förenklar handläggningen, som utredaren antar, är inte en självklarhet särskilt inte innan praxis och eventuell vägledning finns. Att bedöma huruvida en skada är av ingen eller ringa betydelse kan möjligen vara svårare att bedöma än när en skada är allvarlig.

Det faktum att "skada" avser alla typer av skador riskerar medföra att länsstyrelserna kommer att få hantera en större mängd triviala ärenden. Ärenden där skyddsjakt sannolikt inte är en lämplig eller rimlig lösning.

Länsstyrelsen ställer sig frågande till att helt ta bort kravet om att andra skadeförebyggande åtgärder ska provas samtidigt som man sänker nivån av skada som krävs för att skyddsjakt ska kunna beviljas från allvarlig till enbart skada. Utredaren skriver att *"andra lämpliga förebyggande åtgärder än jakt fortsatt har en viktig roll i viltförvaltningen"*, men utan krav minskar incitamenten att prova dessa innan skyddsjakt söks.

32 a §

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. Som tidigare nämnts är förändringen helt nödvändig för att de förvaltningsåtgärder för varg som föreslagits ska vara möjliga att genomföra.

47 §

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. Möjligheten till föreskrifter för att begränsa jakt i känsliga områden är nödvändigt om jakt på allmänt vatten blir tillåten efter anmälan.

49 §, 52 a §, 52 b § och 52 d §

Länsstyrelsen anser att innan förslaget kan implementeras måste fördelning av medel och exakt vad som ska finansieras utredas vidare.

Länsstyrelsen är positiv till en finansiering av flerartsförvaltning som inte bygger på älgvårdsfonden. Höjningen av viltvårdsavgiften är inte oskäligen. Men då det råder stor osäkerhet kring hur en framtida flerartsförvaltning ska utformas och vad en sådan kommer att kosta är det osäkert om höjningen är tillräcklig. Länsstyrelsen delar

utredarens ifrågasättande huruvida det är rimligt att jägarkollektivet fullt ut ska finansiera ett system som bidrar med samhällsnyttor.

Vidare görs antaganden om att länsstyrelsernas kostnader skulle minska som följd av minskad administration av fällavgifter mm. Denna kostnadsminskning bedömer Länsstyrelsen vara marginell. Förslaget att höja viltvårdsavgiften ges för att finansiera flerartsförvaltning av klövvilt. En höjning av viltvårdsavgiften ska enligt förslaget kompensera inkomstbortfallet från uteblivna fällavgifter för älg. Då administrationen av älgjakten kvarstår kommer höjningen av viltvårdsavgiften sannolikt att till största del finansiera älgförvaltningen. Det vill säga, det finns en risk att övrig klövviltsförvaltning och därmed flerartsförvaltning även fortsättningsvis kommer att vara underfinansierad. För att hitta balans i finansiering av länsstyrelsens totala arbete med viltförvaltning och för att kompensera för den samhällsnytta som det allmänna får åtnjuta genom jägarkollektivet, bör finansiering via viltvårdsavgiften också kompletteras med en finansiering av allmänna medel genom en ökning av länsstyrelsens förvaltningsanslag.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Stefan Attefall med vilthandläggare Anders Johannesson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsråd Cecilia Magnusson, enhetschef Elisabeth Schöning och avdelningschef Lennart Nordvarg medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kontaktuppgifter till Länsstyrelsen

Kontakta oss via e-post uppsala@lansstyrelsen.se, postadress Länsstyrelsen Uppsala län, 751 86 Uppsala, eller ring vår växel 010-223 30 00.

Vår webbadress är lansstyrelsen.se/uppsala.

Du kan läsa om hur Länsstyrelsen behandlar personuppgifter på Länsstyrelsens webbplats:
www.lansstyrelsen.se/uppsala/personuppgifter